

Dabas aizsardzības
pārvalde

Projekta ietekme un iznākuma rādītāju sasniegšana: metodika un aprēķini

Gita Strode, Dabas aizsardzības pārvaldes
Dabas aizsardzības departamenta direktore

Informatīvais seminārs par projekta iesnieguma sagatavošanu ES fondu atbalsta programmā
infrastruktūras izbūvei un rekonstrukcijai Natura 2000 teritorijās, VARAM, 27.10.2016.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Prezentācijas pārskats

- Dabas aizsardzības pārvaldes atzinuma saņemšana
- Iznākuma rādītāja aprēķināšana
- Vienotais stils
- Apmeklētāju skaitītāji

Dabas aizsardzības
pārvalde

Pasākuma mērķis

Pasākuma mērķis ir mazināt antropogēnās slodzes, tai skaitā tūrisma, eutrofikācijas, erozijas un vides piesārņojuma iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām, veidojot kvalitatīvu tūrisma un dabas izziņas infrastruktūras tīklu

Pasākuma mērķteritorija ir Natura 2000 teritorijas un tām piegulošās teritorijas, kurās saskaņā ar dabas aizsardzības plānu paredzēta infrastruktūras izveide.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības pārvaldes atzinuma saņemšana

Projekta iesniedzējs vismaz 30 darbdienas pirms projekta iesnieguma iesniegšanas termiņa Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) attiecīgajā reģionālajā administrācijā iesniedz:

1. informāciju par projektā plānoto infrastruktūru, tai skaitā būvprojektu minimālā sastāvā vai būvprojektu un atbilstošas izšķirtspējas kartogrāfisko materiālu ne mazākā mērogā kā 1 : 10 000 ar piesaisti Latvijas ģeodēzisko koordinātu sistēmai, kurā redzamas plānotās infrastruktūras izveides vietas, reljefs un blakus sastopamās dabas vērtības.

būvprojekts minimālā sastāvā – nepieciešamais grafisko un teksta dokumentu kopums, kas ataino būves pamatideju (būves apjoms, novietojums, būves lietošanas veids) un ir pamats būvatļaujas izdošana

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības pārvaldes atzinuma saņemšana

Projekta iesniedzējs vismaz 30 darbdienas pirms projekta iesnieguma iesniegšanas termiņa Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) attiecīgajā reģionālajā administrācijā iesniedz:

2. aprēķinu par projekta ietekmi uz iznākuma rādītāja sasniegšanu, lai saņemtu atzinumu par aprēķina atbilstību izstrādātajai metodikai.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības pārvaldes atzinuma saņemšana

Pārvalde 15 darbdienu laikā no pieteikuma saņemšanas sagatavo un izsniedz projekta iesniedzējam atzinumu:

1. par projektā plānoto darbību atbilstību dabas aizsardzības plāna mērķim;
2. par kompleksu pieeju projekta darbību plānošanā, pārbaudot, vai ir paredzēta ne tikai Natura 2000 teritorijas pieejamību veicinošas, bet arī atbilstošas antropogēno slodzi mazinošas infrastruktūras izbūve, tai skaitā izvietojot informatīvus objektus;
3. par projekta ietekmes uz iznākuma rādītāju aprēķina atbilstību pārvaldes izstrādātajai metodikai.

Sākotnēji negatīva atzinuma gadījumā Pārvalde atkārtoti iesniegto informāciju izskata 10 darbdienu laikā no tās saņemšanas.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības pārvaldes atzinuma saņemšana

Principi, pēc kā DAP izvērtē, vai plānotie pasākumi atbilst dabas aizsardzības plāna mērķim:

- Vai plānotā infrastruktūra ir minēta dabas aizsardzības plānā (arī ārpus N2000 teritorijas)?
 - Ja plānotā infrastruktūra paredzēta vietās, kas noteiktas dabas aizsardzības plānā (var būt gan karšu materiālā, gan plāna tekstā) = **ATBALSTĀMS**;
 - Ja plānotā infrastruktūra paredzēta vietās, kas minētas dabas aizsardzības plānā (var būt gan karšu materiālā, gan plāna tekstā), bet papildus plānoti vēl citi papildinoši elementi (piem., informācijas un norādes zīmes, atkritumu urnas) = **ATBALSTĀMS** (*ja plānā paredzēts veloceliņš bez apgaismojuma, bet projekta aktivitātēs plāno izbūvēt apgaismotu celiņu = neatbilst dabas aizsardzības plānam, projekta mērķis ir mazināt antropogēno slodzi*)

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības pārvaldes atzinuma saņemšana

Principi, pēc kā DAP izvērtē, vai plānotie pasākumi atbilst dabas aizsardzības plāna mērķim:

- Vai plānotā infrastruktūra ir minēta dabas aizsardzības plānā (arī ārpus N2000 teritorijas)?
 - Ja plānotā infrastruktūra paredzēta vietās, kas nav konkrēti minētas dabas aizsardzības plānā, bet dabas aizsardzības plāns šādu objektu izveidi pieļauj (piem., GNP) = ja ir sertificēta eksperta atzinums, ka konkrētais objekts nerada negatīvu ietekmi uz sugām un biotopiem un samazina antropogēno slodzi = DAP ATBALSTA, BET LŪGUMS SAZINĀTIES AR RVP PAR NOSACĪJUMIEM TEHNISKO NOTEIKUMU SAŅEMŠANAI

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības pārvaldes atzinuma saņemšana

Principi, pēc kā DAP izvērtē, vai plānotie pasākumi atbilst dabas aizsardzības plāna mērķim:

- Vai plānotā infrastruktūra ir minēta dabas aizsardzības plānā (arī ārpus N2000 teritorijas)?
 - Ja plānotā infrastruktūra paredzēta dabas aizsardzības plānā, bet CITĀ vietā vai CITA VEIDA = ja ir sertificēta eksperta atzinums, DAP VAR ATBALSTĪT un secināt, ka atbilst dabas aizsardzības plānā noteiktajam, bet katrs gadījums tiek vērtēts individuāli atkarībā no ĪADT izveides mērķa. Risks – sākotnējais IVN.
 - Ja būtiski atšķiras no dabas aizsardzības plānā paredzētā = NEGATĪVS atzinums.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības pārvaldes atzinuma saņemšana

Principi, pēc kā DAP izvērtē, vai plānotie pasākumi atbilst dabas aizsardzības plāna mērķim:

- Plānoto pasākumu atbilstība IAIN noteikumiem, ML noteikumiem - ja NA paredz, ka aizliegts veikt mežistrādi/trokšņot u.c. noteiktā laika periodā, tad šis nosacījums jāņem vērā, plānojot darbus (piem., ietekmētās platības aprēķinos papildus punkti, ja būvniecības darbus plāno pēc 30.jūnija, bet var būt ĪADT, kur putnu aizsardzībai noteikti ierobežojumi līdz 30.jūlijam);
- Infrastruktūras plānojums, ņemot vērā tuvumā esošās dabas vērtības (atbilstoši jaunākajai pieejamajai informācijai, līdz ar to var būt nelielas atšķirības no dabas aizsardzības plānā paredzētā);
- Vai plānotā infrastruktūra samazinās antropogēno slodzi un novirzīs apmeklētājus no jutīgākajiem biotopiem, sugu atradnēm, vai tos ietekmēs tikai būvniecības laikā

Dabas aizsardzības
pārvalde

Iznākuma rādītāja aprēķināšana/apmeklētāju plūsmas uzskaite

Projekta iesniedzējs aprēķina projekta ietekmi uz iznākuma rādītāja sasniegšanu saskaņā ar DAP izstrādāto metodiku.

Projekta ieviesējs veic apmeklētāju plūsmas uzskaiti un konstatē tās ietekmi uz apkārtējo teritoriju ar fotofiksācijas palīdzību. Vadlīnijas un ieteikumi apmeklētāju skaitītājiem DAP mājaslapā – turpat, kur metodika iznākuma rādītāja aprēķināšanai.

Apmeklētāju skaitītāju parametri un praktiski piemēri sniegti vadlīnijās:

http://www.daba.gov.lv/public/lat/iadt/antropogenas_slodzes_novertesana/

Dabas aizsardzības
pārvalde

Iznākuma rādītāja aprēķināšana

1. Projekta ietekmes uz iznākuma rādītāju aprēķina veikšanai izmanto veidlapu
2. DAP, sniedzot atzinumu, veic precizējumus, ja nepieciešams, ko norāda anketā. Otrreiz anketa DAP nav jāiesniedz - DAP atzinumu ar precizēto anketu pievieno projekta pieteikumam.
3. Iznākuma rādītājs tiek aprēķināts, ņemot vērā divus rādītājus - ietekmētās teritorijas platību (P) un koeficientu labvēlīgas ietekmes izvērtēšanai (K).

$$P_k = P \times K$$

Ja aprēķinātā labvēlīgi ietekmētā platība pārsniedz visas ĪADT platību, tad labvēlīgi ietekmētā platība tiek noteikta vienāda ar ĪADT platību. Ja ĪADT platība ir mazāka par 100 ha un saskaņā ar dabas aizsardzības plānu projekta ietvaros ir paredzēts izbūvēt vai atjaunot/pārbūvēt infrastruktūru arī NATURA 2000 teritorijai pieguļošā teritorijā, tad labvēlīgi ietekmētā platība tiek noteikta atbilstoši aprēķinātajai labvēlīgi ietekmētās teritorijas platībai, bet ne vairāk kā 100 ha.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Iznākuma rādītāja aprēķināšana

Ietekmētās teritorijas platība (P):

1. Ja plānots ieviest **visu dabas aizsardzības plānā paredzēto** infrastruktūru – aizpilda tikai 1.tabulas 6.aili.

Ietekmēto platību nosaka 30% apmērā no visas ĪADT platības projekta (*pašvaldības/u*) teritorijā. Ja aprēķina rezultātā ietekmētā platība ir mazāka nekā 100 ha, tad ietekmēto platību nosaka 100 ha apmērā.

Aprēķina koeficientu, sareizina šo platību ar koeficientu (aprēķina atsevišķi) un iegūst iznākuma rādītāju.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Iznākuma rādītāja aprēķināšana

Ietekmētās teritorijas platība (P):

1. Ja plānots ieviest **daļu no dabas aizsardzības plānā paredzētās infrastruktūras** – aizpilda 1.tabulas 1.- 5.aili, summējot platības dažādiem objektiem.
2. Vienu no infrastruktūras objektiem var noteikt kā galveno infrastruktūras objektu, ja izpildās nosacījums - projekta teritorijā plānots ieviest un/vai atjaunot vismaz 60% no visā ĪADT dabas aizsardzības plānā plānotā infrastruktūras objektu skaita. Tad par šo objektu pieņem, ka ietekmētās teritorijas platība ir visas ĪADT platība tādā proporcijā, kādā dabas aizsardzības plāna apsaimniekošanas pasākumu sadaļā paredzēta teritorijas labiekārtošana*. Proporciju var aprēķināt, kad tiek aizpildīta vispārējā sadaļa (apsaimniekošanas pasākumu kopējais skaits, apsaimniekošanas pasākumu skaits, kas saistīts ar infrastruktūru un tūrisma plūsmas organizēšanu).

Dabas aizsardzības
pārvalde

Iznākuma rādītāja aprēķināšana

Ietekmētās teritorijas platība (P):

Ja tiek veikts ietekmētās platības aprēķins galvenajam infrastruktūras objektam, tad objekta izvēli pamato, ņemot vērā ar to saistīto apmeklētāju skaitu un to, cik būtiski tas samazina apmeklētāju negatīvo ietekmi uz ĪADT esošajiem biotopiem – jāsniedz apraksts tabulā.

Var nenoteikt galveno infrastruktūras objektu un vienkārši summēt visu plānoto objektu ietekmētās platības

Dabas aizsardzības
pārvalde

Iznākuma rādītāja aprēķināšana

Ietekmētās teritorijas platība (P):

1. Platības dažādiem objektiem (sīkāk metodikā), ja summē atsevišķi:
 - a) lineāri infrastruktūras objekti – vismaz 10 m platumā kopā uz abām pusēm no līnijveida objekta, dažādi aprēķini dažādiem objektiem;
 - b) skatu platformas, skatu torņi - 1 km rādiuss ap plānoto objektu (~314 ha);
 - c) laivu nolaišanas/izcelšanas vietas, laivu piestātnes - 10m platumā un 500m virzienā uz abām pusēm no laivu nolaišanas/izcelšanas vietas vai laivu piestātnes
 - d) peldvietas, labiekārtotas vietas pie ūdens - 300 m rādiusā ap plānoto objektu (~28ha)
 - e) Stāvlaukumi - 500m rādiusā ap plānotā objekta centru (~78,5ha)

Dabas aizsardzības
pārvalde

Iznākuma rādītāja aprēķināšana

Koeficients labvēlīgas ietekmes izvērtēšanai (K):

1. Aizpilda to, kas attiecas (piem., ja nav atsegumu, tad tas nav jāvērtē)
2. Galvenie uzsvāri:
 - a) infrastruktūra samazinās antropogēno ietekmi uz biotopiem reljefa īpatnībās
 - b) infrastruktūra tiek plānota pa esošo ceļu, taciņu tīklu, novēršot nevēlamu papildus teritorijas un biotopu fragmentāciju
 - c) stāvlaukumi tiek plānoti ārpus īpaši aizsargājamu biotopu aizņemtām platībām
 - d) materiāli, ko plāno izmantot būvniecībā, ir videi draudzīgi un ilglaicīgi (piem., metāls, koks, atkārtoti pārstrādāti materiāli)
 - e) esošo vai plānoto infrastruktūru plānots papildināt ar labiekārtojuma elementiem
 - f) tiek atjaunota esošā nolietotā infrastruktūra

Dabas aizsardzības
pārvalde

Vienotais stils

Dabas aizsardzības plānā paredzētās infrastruktūras izveidi projektā var apvienot ar veselības maršrutu, kura izveide paredzēta atbilstoši Slimību profilakses un kontroles centra ieteikumiem pašvaldībām veselības maršrutu izveidē.

Jāņem vērā ĪADT vienotais stils -

http://www.daba.gov.lv/public/lat/iadt/iadtvienotais_stils/

ĪADT vienotais stils pieļauj dažādas interpretācijas gan materiāla izvēlē (nav tikai koks), gan dizainā, galvenais uzsvars = lai informatīvās zīmes, informācijas stendi, norādes zīmes tiktu ieturētas līdzīgā stilā.

P.S. Lūgums saskaņot ar DAP informācijas stendu maketus (pēc projekta apstiprināšanas)